

Izstāde
TUKUMA ZIEDONIS

Tik pasakaini tikai Tukumā var paiet nakts un jaunība.

/No I. Ziedoņa un N. Ikstenas grāmatas “Nenoteiktā bija”/

Imants Ziedonis (1933–2013), kuram 3. maijā būtu apritējuši 90 gadu, – viens no visu laiku izcilākajiem latviešu dzejniekiem, kurš ievēribu guvis kā ar literārajiem darbiem, tā neparasto un spēcīgo personību, atstājot mums un nākotnei pamatīgu, neizmērojamu mantojumu. Tautas dzejnieka Imanta Ziedoņa radošais darbs ar vienkāršu un skaidru pasaules redzējumu uzrunāja un iedvesmoja daudzus. Viņa literāro veikumu nav iespējams raksturot ar kādas noteiktas grāmatas vai vienotas mākslinieciskās līnijas palīdzību, jo visā daiļradē vienlaicīgi izpaužas atšķirīgas lietas. Taču kā dzimtās zemes pazinējs un dzīves izjūtu aprakstītājs Dzejnieks tieši Tukumā pirmoreiz pārvērtēja savu pasaules redzējumu, jo viņam “to sajūtu no pasaules un laika deva” kastaņu un balto ķiršu jaunības ziedu laiki...

Atzīmējot novadnieka jubileju un īpašo saikni ar Tukumu, izstādē skatāmi priekšmeti, kas apliecina Imanta Ziedoņa pasakaini neizzūdošu skaistās tuvības sajūtu pret neaizmirstamiem dzīves mirkliem Tukuma 1. vidusskolā (tagad E. Birznieka-Upīša Tukuma 1. pamatskola) un pašā pilsētā. 1948. gadā aizsāktā draudzība ar klasesbiedriem, izjustā neformālā tuvība ar skolotājiem un piedzīvotais jaunības ziedu laiks I. Ziedonim kļuva par to pievilksanas spēku, kas nepārtraukti viņu dažādos dzīves posmos aicināja atgriezties Tukumā. Tāpēc reiz pēc daudziem gadiem kārtējā pavasara dienā, pastaigājoties caur “mazo ieliņu veco rāmumu”, viņam uznāca tāda ne no laika esoša mīlēšanas sajūta, kad “tu esi it kā tukšs, un cik tas tukšums ir pilns”. Priekš I. Ziedoņa šis tukšums bija pasakaini pilns...

Šāda pašsajūta lasāma izstādē redzamā Imanta Ziedoņa 50 gadu jubilejas autorvakarā sacītās runas manuskriptā “Kas man ir Tukums?” Tur viņš atdzīstas par Tukuma ziedošo dārzu un ķiršu doto smalku jušanu. Tālāk I. Ziedonis trīsstūri un tā malas simboliski sasaista ar skolotājiem, dārzniecību un skolas draugiem, kuru ietekmes rezultātā izkūņojās šobrīd mums pazīstamais dzejnieks-domātājs.

Ar kādreizējo Tukuma rajona laikrakstu “Tukuma Ziņotājs” un “Komunisma Rīts” žurnālistes Veltas Veiriņas gādību izstādē pirmoreiz tiek eksponēta Dzejnieka 50 gadu jubilejas runa mašīnrakstā, kur laikraksta redaktors Vaivars Ziedonis iezīmējis nepublicējamās rindkopas. Izstādē ir apskatāms arī cenzētais manuskripta fragments no Imanta Ziedoņa tolaik topošās grāmatas “Tik un tā”.